

वासइतिप्रथमांतपाठेकलहहेतुः वार्तागोष्ठीहेतुर्भवेदित्यर्थः ॥ १० ॥ चित्तैकाग्रताद्वैतास्फूर्तिलक्षणसमाधिहेतुरिति शरकाराच्छिक्षितमित्याह मन इति तत्रोपायमाह जितेति आसनजयेश्वासजयः तस्यचजयेश्वासाधीनमनोनिश्चलंभवति ननुक्षणंनिश्चलंसदपिमनोविषयवासनयायदिविक्षिप्येतसुषुप्ताविवसर्वथालीयेतवा तदाकिंतत्राह वैराग्येति वैराग्येणाविक्षिप्यमाणमभ्यासयोगेनलक्ष्येधियमाणंस्थिरीक्रियमाणम् ॥ ११ ॥ एकत्रेति कुत्रतदाह यस्मिन्निति यत्तुल्यविक्षेपात्मकंमनः एतद्यस्मिन्परमानंदरूपेभगवतिलब्धास्पदंसत् कर्मरेणून्कर्मवासनाः मुंचतितस्मिन् ननुकर्मवासनात्यागेऽपिसुषुप्तिवल्लयोदुर्वारः न सत्त्वेनेति वृद्धेनउपशमात्मकेन रजस्तमसोरभावेविक्षेपलयाभावान्निर्वाणमवृत्तिकंध्येयाकारेणावस्थानमुपै

वासेबहूनांकलहोभवेद्द्वार्ताद्वयोरपि ॥ एकएवचरेत्तस्मात्कुमार्याइवकंकणः ॥ १० ॥ मनएकत्रसंयुज्या जितश्वासोजितासनः ॥ वैराग्याभ्यासयोगेनधियमाणमतंद्रितः ॥ ११ ॥ यस्मिन्मनोलब्धपदंयदेतच्छ नैःशनैर्मुंचतिकर्मरेणून् ॥ सत्त्वेनवृद्धेनरजस्तमश्चविधूयनिर्वाणमुपैत्यनिधनम् ॥ १२ ॥ तदैवमात्मन्यव रुद्धचित्तोनवेदकिंचिद्बहिरंतरंवा ॥ यथेषुकारोत्पत्तिं व्रजंतमिषौगतात्मानददर्शपार्श्वे ॥ १३ ॥ एकचार्यनि केतः स्यादप्रमत्तो गुहाशयः ॥ आलक्ष्यमाण आचारैर्मुनिरेकोल्यभाषणः ॥ १४ ॥ गृहारंभोतिदुःखायविफल श्वाधुवात्मनः ॥ सर्पः परकृतंवेदमप्रविश्यसुखमेधते ॥ १५ ॥ एकोनारायणोदेवः पूर्वसृष्टंस्वमायया ॥ संह त्यकालकलयाकल्पांतइदमीश्वरः ॥ १६ ॥

ति कुतः अनिधनम् इंधनं गुणाः तत्कार्यं च तद्रहितम् तदुक्तं योगशास्त्रे मनसो वृत्तिशून्यस्य ब्रह्माकारतया स्थितिः यासंप्रज्ञातनामासौ समाधिरभिधीयत इति ॥ १२ ॥ ततश्च न द्वैतस्फूर्तिरित्याह तदेति बहिर्दर्शनादिना अंतरं स्मृत्या इषौगतात्मा तस्य ऋजूकरणे दत्तचित्तः भेरीघोषैरंतिके व्रजंतं नृपतिमपि न वेदतद्वत् ॥ १३ ॥ सर्पाच्छिक्षितमाह एकचारीति योगिसंमर्दस्यापित्यागे कुमारी गुरुः जनसंगत्यागे सर्पः स यथा जनाच्छ्लं कमानः एकाकी विचरति नियतनिकेतरहितश्च सदाऽप्रमत्तश्च एकांतवासी च आचारैर्गतिभिः सविषो निर्विषो वेति न लक्ष्यते च असहायश्च मितभाषी च तद्वत् मुनिर्वर्ततेत्यर्थः ॥ १४ ॥ किंच गृहारंभइति अधुवात्मनः नश्वरदेहस्य सुखं यथा भवति तथा वर्धते ॥ १५ ॥ कारकसामग्री निरपेक्षात्केवलं दीश्वराद्विश्वसृष्टिसंहारावूर्णनाभिदृष्टांतेन मया संभाविता विति वक्तुं प्रथमं संहारप्रकारमाह एकइति सार्धत्रयेण एकः कारकनिरपेक्षः पूर्वसृष्टमिदं जगत्कालकलयाकालशक्त्या संहृत्य ॥ १६ ॥